

Список використаної літератури:

1. Общие методические положения по формированию специального режима содействия развитию малого предпринимательства в бизнес-инкубаторах / Институт экономики промышленности НАН Украины. – Донецк : ООО «Юго-Восток, ЛТД», 2003. - 185 с.
2. Оптимальная практика организации работы бизнес-инкубаторов / Европейская Экономическая Комиссия. — 2-е изд. — Нью-Йорк; Женева, 2001. — 150 с.
3. Основы построения бизнес-инкубаторов / О. В. Айгистова, В. Л. Горбунов, В. Ш. Каганов [и др.]. - М. : Издательская корпорация «Логос», 1999. - 124 с.
4. Проблемы создания Бизнес-инкубатора в г. Новокузнецке. - Новокузнецк 2002.- Режим доступа: http://www.rcsme.ru/libArt.asp?id=3984&r_id=&l_id.

Ковбаса А.Н. Развитие технологии "бизнес-инкубации" как фактор повышения устойчивости малых агроформирований

В статье рассмотрены основные аспекты развития технологии "бизнес-инкубации" как одного из основных факторов повышения устойчивости малых агроформирований.

Ключевые слова: развитие, технология "бизнес-инкубации", бизнес-инкубатор, инфраструктура, малая форма хозяйствования, агробизнес.

Kovbasa O.M. Technology Development "Business Incubation" As Factor Increase Resistance Low Agroformations

The article deals with the basic aspects of the "business incubation" technology development as a major factor of the improving of the sustainability of small agricultural companies.

Keywords: development, technology "business incubation", business incubator, infrastructure, small form management, agribusiness.

Дата надходження до редакції: 25.02.2017

Рецензент: к.е.н., доцент Маслак О.М.

УДК 338.43.01:636.2

ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В АГРАРНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

О.В. Корнієцький, д.е.н., доцент, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

А. М. Орел, к.е.н., Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського

В статті розглянуто та досліджено залучення інвестицій в аграрно-промисловий комплекс (АПК). АПК є галуззю української економіки, яка за останні роки збільшила обсяги продовольчого виробництва та експорт. Український агросектор кілька років поспіль – найпривабливіший для інвесторів напрямом. Варто зауважити, що реформування вітчизняного сільського господарства вже розпочато. Збільшення залучення інвестицій, особливо іноземних - це пріоритетне завдання органів державної влади та місцевого самоврядування усіх рівнів, яке є необхідною умовою для забезпечення розвитку економіки району. Впровадження інвестиційної політики базується на чітко визначеному партнерстві державного та приватного секторів. Державний сектор відповідає за ліквідацію адміністративних та регуляторних бар'єрів, виконання тих завдань, які необхідні для досягнення цілей політики, котрі знаходяться в межах його компетенції, а також забезпечуватиме моніторинг виконання заходів її реалізації.

Ключові слова: аграрний сектор, сільське господарство, інвестор, АПК, інвестиційна діяльність, інвестор, агробизнес, інвестиційна політика, фінансування.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сільське господарство в Україні є головною ланкою економіки останні кілька років. Більше того, кожен третій долар, який отримує Україна, безпосередньо впливає на валютно-курсому стабільність, накопичення золотовалютних резервів НБУ та зміст економіки в прогнозованих параметрах, як за інфляцією, так і за валютним курсом. Саме тому дослідження можливостей подальшого залучення іноземних інвестицій в аграрний сектор еконо-

міки України та їх ефективного використання, а також розробка відповідного механізму реалізації цих можливостей є невідкладними завданнями, які вимагають вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Багато вчених-економістів присвятили свої праці питанням вивчення інвестування в аграрний сектор, серед них такі вчені як: М.В. Брик, Л.М. Пісьмаче-

нко, Г.Є Павлова, С.М. Богданов, П.І. Гайдуцький, Г.Б. Іваницька, В.І. Касянюк, М.І. Кисіль, С. Марченко, А.А. Пересада, Ю.В. Полякова, І.Л. Сазонець, М.П. Сорока та інші. Зокрема, Г.Б.Іваницька у своєму дослідженні дослідила, що інвестування в агро-промисловий комплекс, призведе до ефективного підвищення сільського господарства, а також до економічного зростання держави. Проте мало уваги приділено окремим питанням активізації інвестиційної діяльності та стимулювання інвестування в АПК.

Формулювання цілей статті. Метою даної статті є залучення інвестицій в аграрний сектор з метою підвищення економічного становища господарства.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. АПК є сільським господарством та рушієм економіки і створює сотні тисяч робочих місць у суміжних галузях. Місцем, де рівень профільної вищої освіти дозволяє залучати найкращі молоді таланти з усієї Східної Європи, де активно працюють величезні господарства для потреб АПК, розробляючи продукти, які залюбки купують в усьому світі. АПК- це єдиний сектор вітчизняної економіки, який демонструє позитивну динаміку і залишається надзвичайно привабливим для потенційних інвесторів [1]. Але необхідно констатувати той факт, що на сьогоднішній день український агросектор, як і вся держава, стоїть перед очевидним і єдиним вибором шляху послідовних і рішучих реформ регуляторного поля, направлених в тому числі і на дерегуляцію та, як наслідок, створення сприятливого бізнес-клімату. Якщо не здійснюватиметься ефективна робота по реформуванню галузі і покращенню умов діяльності у секторі, обсяги інвестицій і надалі скорочуватимуться. Тож фінансування АПК є великою проблемою у розвитку малих і середніх аграріїв [2].

За останні п'ять років ЄБРР встиг інвестувати в український АПК більше 1 мільярда доларів і привернув додатково ще 110 млн доларів коштів комерційних позикодавців. Але й на цьому зупинитися інвестори не збираються. У 2015 році інвестиції банку в аграрний сектор України перевищили 330 млн доларів.

За даними Державного комітету статистики України, загальний обсяг освоєних інвестицій в сільському, лісовому і рибному господарствах у І півріччі 2015 року становитиме 9,4 млрд грн. Це на 9,6% перевищує показник січня-червня 2010 року [4]. Тобто, на тлі загальних негативних тенденцій в економіці України інвестиції в АПК дещо збільшилися.

За даними оперативного моніторингу у І кварталі 2016 року у розвиток агропромислового комплексу області залучено 82,0 млн.грн. вітчизняних інвестицій, з них у сільське господарство спрямовано 42,0 млн.грн. в тому числі: на прид-

бання техніки та технологічного обладнання 41,4 млн.грн., на будівництво та реконструкцію – 300 тис.грн., на придбання худоби – 331 тис.грн. У першому кварталі 2016 року у розвиток харчової і переробної промисловості за оперативними даними інвестовано понад 40 млн.грн. Найвищий показник по залученню вітчизняних інвестицій за І квартал 2016 року у Чуднівському, Червоноармійському, Новоград-Волинському районах (відповідно 6,3 млн.грн., 5,8 млн.грн., 5,7 млн.грн.) .

Необхідно мати чітку стратегію, продемонструвати шляхи її реалізації. До того ж інвестори тепер краще розуміють кліматичні особливості різних областей України та надають перевагу компаніям з компактно розміщеним земельним банком. Непослідовна державна політика, зокрема, в податковій сфері, відсутність чіткої стратегії розвитку АПК, бюрократичні складнощі функціонування ринку орендованої землі та затягування з питанням земельної реформи, у поєднанні з фактичною відсутністю можливості залучати дешеве фінансування,- ось ключові внутрішні перепони на шляху до залучення інвестицій.

Програми гарантування платежів за експортними поставками є частиною державної підтримки експорту та впроваджуються в життя за прямої підтримки держав компаній-експортерів. У результаті іноземний експортер, український імпортер та відповідна іноземна експортна кредитна агенція рівнозначно зацікавлені в розвитку трансакції, а український імпортер завдяки таким гарантіям отримує максимально вигідні умови для відсрочення свого платежу. Водночас, як додаткові бонуси, імпортер має опосередковану гарантію якості обладнання, що постачається, та відсутність необхідності передавати в заставу у зв'язку з фінансуванням будь-яке інше майно, окрім того, що постачається. Тому, в умовах фінансової кризи, імпортер сільськогосподарського обладнання з відсрочкою платежу під гарантії західних експортних кредитних агенцій є тим альтернативним способом фінансування, який може замінити класичний кредит.

Інвестиційні процеси розвиваються у тісному взаємозв'язку із загальнообласними та загальнодержавними тенденціями інвестування, основні бар'єри інвестиційної діяльності є типовими як для регіону, так і для України в цілому, та вимагають консолідації зусиль на різних рівнях державного управління для їх усунення.

Загальними чинниками, які гальмують процеси залучення інвестицій, є:

- відсутність ефективного механізму реалізації державної політики сприяння інвестуванню;
- нестабільність, недосконалість та суперечливість законодавчої бази, яка регулює інвестування капіталу на території України;
- політична нестабільність;
- суттєві бюрократичні бар'єри започатку-

вання та провадження інвестиційної діяльності тощо.

На сьогоднішній день спеціальні програми фінансування від імпортеру техніки разом із лізинговою компанією роблять купівлю останньої більш зручною. Фінансовий лізинг є зручним інструментом, який має переваги з точки зору податкового та бухгалтерського обліку – техніка не є заставою лізингової компанії.

Найбільш привабливими для іноземних інвесторів залишається сільське господарство Київщини та Івано-Франківщини. У ці регіони надійшло близько половини (47,8%) інвестицій галузі, у тому числі Київ залучив 20%, Київська область – 15,8%, а Івано-Франківська область – 12%.

За лідерами зі значним відривом йде група з семи регіонів, в яких обсяги залучених ПІІ знаходяться в межах 3–7% від загальної суми. Аграрії Дніпропетровщини залучили 6,3%, Харківщини – 5,7%, Львівщини – 5,0% іноземних інвестицій. Обсяги ПІІ, залучених в аграрний сектор Черкаської та Донецької областей, становлять 3,7% та 3,5% відповідно. Вінниччина та Хмельниччина залучили по 3,1% ПІІ.

На решту 17 регіонів, припадає лише близько 22% іноземних інвестицій. Основною країною-інвестором є Кіпр, звідки надійшло 376,2 млн дол. США, тобто 45%. На другому місці – Німеччина, яка інвестувала в аграрний сектор України 71,5 млн дол. США (8,5%). За нею – Данія, частка якої становить близько 8% – 66,2 млн дол. США. Значні інвестиції у вітчизняне сільське господарство вкладають також Велика Британія (5%), Польща (4,1%), Віргінські (Британські) острови (3,9%), Франція (2,8%) та Нідерланди (2,7%).

Більше половини інвестицій – 56% – спрямовується в рослинницькі галузі, переважно на вирощування однорічних і дворічних культур.

Загалом інвестор мусить оцінити всі аспекти агробізнесу, в тому числі особливості, котрі стримують чи сповільнюють потік інвестицій. По-перше, до загальних ризиків ведення бізнесу додаються ще й це природні та погодні ризики. По-друге, це неможливість повного контролю через великі площі. По-третє, тривалий виробничий цикл, який унеможливорює швидку окупність інвестицій. Ще одним чинником є важкі умови праці, через які освічені і талановиті працівники вирішують займатися офісною роботою. П'ятим фактором зі знаком «мінус» для інвестицій у сільське господарство, зокрема у рослинництво, є регіональні особливості. Усі ці чинники створюють ще одну проблему – труднощі при отриманні кредиту. Там не менше нині у світі склалася ситуація, за якої інвестиції в аграрний бізнес необхідні: за оцінками ООН до 2015 року виробництво продуктів харчування у світі мусить зрости на 70-100%, і це тільки для того, щоб втримати нинішній баланс між кількістю населення і кількістю

продуктів харчування, адже щороку населення Землі збільшується на 2,5%. Не кажучи вже про те, що близько мільярда людей нині не отримує належної кількості продуктів.

Для інвестиційного забезпечення аграрного сектора економіки необхідна виважена державна підтримка. Держава має виконувати функції гаранта стабільності інвестиційного клімату за рахунок проведення регламентованої та передбачуваної податкової, амортизаційної, митної, цінової та кредитної політики.

Послідовна системна інвестиційна політика, що має на меті формування прибуткових підприємств в аграрному секторі, дозволить створити передумови для виробництва конкурентної продукції, структурної перебудови АПК та розвитку сільського господарства. Потенційними джерелами отримання інвестиційних ресурсів для агропромислових підприємств може бути емісія облігацій та акцій, лізинг. Проте, підприємства недостатньо мірою використовують ці джерела через недосконалість законодавства та з інших причин.

Однак, коли йдеться про лідерів, про найбільші та найуспішніші підприємства, то найчастіше у них залучені інвестиції з високодохідних галузей. Часто – це банки та фінансові установи: значна частина інвестицій з цього сегмента надійшла у сільське господарство тоді, коли держава частково повертала відсотки за кредитами у сільське господарство. Рідше у вітчизняний агро-сектор вкладають гроші міжнародні фонди чи іноземні фермери, проте такі випадки не поодинокі – нині в Україні працює трохи більш ніж 200 іноземних фермерів[5].

Потрібно вирішувати комплексні проблеми села і галузі, для того щоб потенційні інвестори із зони «перспектив» перейшли до реальних капіталовкладень. В Україні дедалі більше людей виселяються із сіл у міста, тому важко знайти робочих, не кажучи вже про кваліфікованих фахівців. Негативом є і погана інфраструктура у селах – це і дороги, і водо- та газопостачання. Ось ці питання треба вирішувати. Потрібно створювати сприятливі умови для роботи фермерів, підтримувати роботу інтенсивних ферм, тих, які вже працюють. Залучення інвестицій в економіку України необхідне в першу чергу для впровадження інноваційних складових в різних сферах економіки та соціально-культурного розвитку територій, заміщення ними застарілих, малопродуктивних виробництв, продукція яких не є конкурентноздатною.

Висновок. Крім того, сільське господарство продовжує залишатися експортною галуззю номер один в Україні. В цілому, АПК забезпечує 14% загального обсягу ВВП країни. Україні необхідно відійти від практики сировинного експорту у бік поставок готової продукції з додатковою вартістю. На сьогоднішній день земельна реформа і

приватизація держпідприємств це головні завдання Міністерства в рамках стратегії реформування галузі. Врегулювання земельних відносин спростять життя бізнесу та стануть гарантією захисту інвестицій. У свою чергу, приватизація дозволить залучити не тільки гроші, але й сучасні технології, створити нові робочі місця, наповнити бюджети всіх рівнів. А пріоритет АПК забезпечення прямої держпідтримки малим і середнім аграріям. Тому вони мають стати центром створення додаткової вартості й основою галузі[2]. Це те, що виведе сільське господарство в Україні на новий рівень. Тому впершу чергу, задля ефективного функціонування АПК потрібно:

- залучення ефективних інвестицій в економіку України;

- представити позитивний імідж України серед потенційних інвесторів;
- розвивати інфраструктуру підтримки інвестиційної діяльності;
- визначення пріоритетів та підготовка інвестиційних пропозицій;
- створення сприятливих умов для ведення бізнесу суб'єктами господарювання різних форм власності;
- задіяння всіх можливих, в межах чинного нормативно-правового поля, механізмів та інструментів сприяння процесу інвестування на прозорих та цивілізованих засадах;
- моніторинг інвестиційної діяльності;
- надання належної інформації потенційним інвесторам.

Список використаної літератури:

1. Буднікевич І.М. Становлення регіонального ринку інновацій в Україні / І.М. Буднікевич, І.М. Школа / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Чернівці: Зелена Буковина, 2002. — 18с.
2. Богачев В. И. Экономическая и продовольственная безопасность регионов в условиях аграрной реформы: Учебное пособие / В. И. Богачев, Д.Д. Чертков, Б.Д. Чертков. — Луганск : Элтон-2, 2009. — 87с.
3. Дуфенюк О. М. Управління механізмом залучення інвестиційних ресурсів в аграрний сектор економіки України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.02.03 – Організація управління, планування та регулювання економікою” / О. М. Дуфенюк. – Львів. – 2004. – 37 с.
4. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності // за ред. Л.М. Овденко /Статистичний збірник – К.: Держкомстат.- 2010. – 62с.
5. Кримковський Р. Б. Сприяння залученню іноземних інвестицій у переробну сферу АПК України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.07.02 – «Економіка сільського господарства і АПК» / Р. Б. Кримковський. – К., 2003. – 48 с.
6. Орликовський М.О. Оцінка інвестиційної привабливості аграрного виробництва регіону // М.О. Орликовський / Економіка АПК. – 2007. - № 1. - С. 94-98.
7. Федюніна С.Д. Управління інвестиційною діяльністю підприємств агропромислового комплексу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.02. –Підприємництво, менеджмент та маркетинг” / С. Д. Федюніна. – К., 2002. – 59 с.

Корниецкий А.В., Орел А.Н. Привлечение инвестиций в аграрный сектор экономики Украины

В статье рассмотрены и исследованы привлечения инвестиций в аграрно-промышленный комплекс (АПК). АПК является отраслью украинской экономики, которая за последние годы увеличила объемы продовольственного производства и экспорт. Украинский агросектор несколько лет подряд - самый привлекательный для инвесторов направление. Стоит заметить, что реформирование отечественного сельского хозяйства уже начата. Увеличение привлечения инвестиций, особенно иностранных - это приоритетная задача органов государственной власти и местного самоуправления всех уровней, которое является необходимым условием для обеспечения развития экономики района. Внедрение инвестиционной политики базируется на четко определенном партнерстве государственного и частного секторов. Государственный сектор отвечает за ликвидацию административных и регуляторных барьеров, выполнения тех задач, которые необходимы для достижения целей политики, находятся в пределах его компетенции, а также обеспечить мониторинг выполнения мероприятий ее реализации.

Ключевые слова: аграрный сектор, сельское хозяйство, инвестор, АПК, инвестиционная деятельность, инвестор, агробизнес, инвестиционная политика, финансирование.

Korniyetsky O.V., Orel A.M. Attracting Investments In Agricultural Sector Of The Economy Of Ukraine

The paper considers and researches attract investment in the agro-industrial complex (AIC). AIC is a branch of the Ukrainian economy, which in recent years has increased the volume of food production and exports. Ukrainian agricultural sector for several years - the most attractive area for investors. It should be noted that the reform of domestic agriculture has already begun. Increase investment inflows, especially

foreign - is a priority task of the state and local authorities at all levels, which is a necessary condition for economic development area. The implementation of the investment policy is based on a clearly defined partnership of public and private sectors. The public sector is responsible for the elimination of administrative and regulatory barriers to perform the tasks required to achieve policy goals that are within its jurisdiction, and ensure monitoring of the implementation of measures for its implementation.

Keywords: agribusiness, agriculture, investor, agriculture, investment, investor, agribusiness, investment policy, financing.

Дата надходження до редакції: 22.03.2017

Рецензент: д.е.н., доцент Орел В.М.

УДК 65.012

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВЕНЧУРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В. Ю. Ільїн, аспірант Луганського національного університету ім. Т. Шевченка

У статті розглядаються основні проблеми, що існують на ранніх стадіях венчурного інвестування проектів і компаній. Зроблено аналіз роботи венчурних фондів. Сформульовано проблеми їх функціонування та запропоновано заходи щодо вдосконалення їх діяльності. Доказано, що в умовах наростаючих процесів глобалізації, посилення конкуренції на світовому ринку, боротьбі за нові технології особливого значення набувають науково-дослідні розробки і розвиток інноваційної діяльності підприємств. Зроблено висновок, що саме венчурний бізнес і його фінансування з боку держави і приватного сектора забезпечують інноваційний розвиток економіки, сприяють розвитку нових технологій і просування наукомістких продуктів.

Ключові слова: бізнес-ангели, венчурний капітал, інвестиції, конкурентоспроможність, підприємства, ринок, економіка, фінанси.

Постановка проблеми. Розвиток високотехнологічних галузей економіки в Україні не представляється можливим без участі малих інноваційних підприємств, які, в свою чергу, створюють і просувають на український і світовий ринок конкурентоспроможні товари і послуги. Як правило, такі компанії утворюються за участю венчурного капіталу, де основним і першорядним джерелом на ранніх стадіях фінансування є бізнес-ангели і венчурні фонди. Їх діяльність дозволяє вирішити питання обмеженості власного капіталу, управлінських навичок на початкових етапах розвитку малих інноваційних підприємств.

Українська венчурна індустрія знаходиться на стадії становлення і характеризується нерозвиненістю інститутів венчурного бізнесу, викликані відсутністю налагодженого механізму функціонування національної науково-інноваційної системи, що представляє важливу задачу, поставлену перед державою в Стратегії інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки [1]. Тому питання, пов'язані з діяльністю українського венчурного ринку мають особливої актуальності в сучасних умовах.

В якості методологічної основи роботи використані сучасні концепції ринкової економіки, менеджменту, інноваційного менеджменту; вирішення поставлених завдань здійснювалося на базі структурного, статистичного аналізу і т. д.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвитком венчурних підприємств займаються науковці: Л. Антонюк, І. Баранецький [2], О. Бондаренко, Д. Денисенко, М. Долішня, Н. Дучинський, А. Лукашов, Т. Майорова,

М. Паладій, О. Поручник, В. Чабан [3] та інші. У своїх працях вони досліджують природу венчурного капіталу, шляхи встановлення венчурної діяльності та аналіз міжнародного застосування, однак проблеми розвитку венчурних підприємств ними досліджені не повністю, що і з'явилося темою нашого подальшого дослідження.

Метою статті є аналіз ситуації на ринку венчурного бізнесу на ранніх стадіях венчурного інвестування проектів і компаній, а також розробка рекомендацій щодо його подальшого розвитку. Для досягнення мети в ході роботи вирішувалися такі задачі: визначення місця і ролі венчурних компаній у світовій економіці, тенденцій і перспектив їх розвитку; виявлення ключових проблем, що заважають даного бізнесу розвиватися в країні, і вироблення рекомендацій щодо їх вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток високотехнологічних галузей економіки пов'язаний з особливою системою їх інвестування. Прийнято вважати, що «бізнес-ангельське» інвестування представляє неформальний ринок венчурного капіталу і відноситься до одного з найприбутковіших і найбільш ризикованих видів. Бізнес-ангели фінансують високо ризиковані ідеї на ранній стадії розвитку проектів і, в разі успішної реалізації проектів, отримують високі прибутки. Таким чином, вони здатні змінити різні сектори ринку або створити нові ніші, де інвестуються ними компанії стають абсолютними лідерами. Ідеологія інвестування бізнес-ангелів і венчурного фінансування дуже схожа. Різниця полягає в тому, що венчурні фонди інвестують в уже сформовані інноваційні компанії з закінченою